

- projekt -

Uchwała Nr2025

Rady Powiatu w Zamościu

z dnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Powiatu w Zamościu uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Zamościu.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie

Czop
mgr Dominika Czop

Władysław Gajewski
RADCA PRAWNY
mgr Władysław Gajewski
Lb/Ch 127

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy m.in. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Aktualny Program obowiązuje na lata 2022-2025. W związku z powyższym koniecznym jest przyjęcie Powiatowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie
Czop
mgr Dominika Czop

RADCA PRAWNY
mgr Władysław Gajewski
Lb. 137

Załącznik do
Uchwały Nr.....
Rady Powiatu w Zamościu
z dnia

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
DOMOWĄ W POWIECIE ZAMOJSKIM
NA LATA 2026-2030**

Zamość, grudzień 2025

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	3
II. Założenia ogólne Programu	4
III. Adresaci Programu	4
IV. Zasady uczestnictwa w Programie	4
V. Realizatorzy Programu	5
VI. Cel Programu	5
VII. Harmonogram zadań i formy jego realizacji	6
VIII. Monitoring i ewaluacja	7
IX. Zasady finansowania Programu	8
X. Czas realizacji Programu	8
XI. Kryteria ukończenia Programu	9
XII. Sprawozdawczość Programu	9

Wstęp

Program jest częścią systemu działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej i uzupełnienie różnych form administracyjno-prawnych, podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową zgodnie z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 wskazano, że celem realizacji tego Programu jest zaprzestanie stosowania przemocy domowej oraz utrwalenie i wzmocnienie zmian zapoczątkowanych programem korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

Opracowanie i realizacja niniejszego Programu jest założeniem Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030. Stanowi on uzupełnienie do Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030.

Dla zwiększenia skuteczności działań korekcyjno-edukacyjnych wskazana jest dalsza praca z wybranymi uczestnikami Programu poprzez zapewnienie im większej ilości czasu pracy z psychologiem zarówno w formie spotkań indywidualnych jak i grupowych.

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684);
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1388);
8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).

Program skorelowany jest z następującymi Programami:

1. Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
2. Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030.
3. Powiatowym programem korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030.

II. Założenia ogólne Programu

Wdrożenie uczestnikom Programu racjonalnych form rozwiązywania konfliktów, regulacji emocji, myślenia i reakcji, które pozwolą na pozytywne rozwiązywanie sytuacji trudnych, bez stosowania przemocy.

- Program będzie realizowany przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie.
- Spotkania będą się odbywały w pomieszczeniu wynajmowanym, poza siedzibą Ośrodka.
- W każdym roku kalendarzowym będzie realizowana jedna edycja Programu, uzupełniając do programu korekcyjno-edukacyjnego, po jego zakończeniu.
- Uczestnicy będą kwalifikowani do Programu w ramach indywidualnych spotkań z prowadzącym, a także w odniesieniu do programu korekcyjno-edukacyjnego, w zależności od potrzeb dopełnienia terapii. Warunkiem przyjęcia jest podpisanie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie i zobowiąże się do przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w spotkaniach indywidualnych.
- Zajęcia psychologiczno-terapeutyczne (indywidualne i grupowe) odbywać się będą 1 raz w tygodniu, po 2 godziny.

III. Adresaci Programu

Program adresowany jest do osób stosujących przemoc domową, u których istnieje potrzeba realizacji pogłębionych działań psychologicznych lub terapeutycznych, a uczestnictwo w „Powiatowym programie korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030” okazało się niewystarczające. Osoby zostaną wytypowane przez prowadzących na podstawie diagnozy zrealizowanej podczas trwania zajęć programu.

Do Programu nie kwalifikuje się:

- osoba z zaburzeniami osobowości;
- osoba z zaburzeniami psychicznymi;
- osoba uzależniona od alkoholu i narkotyków, która nie przeszła lub nie podjęła terapii uzależnień.

IV. Zasady uczestnictwa w Programie

W czasie trwania Programu uczestnicy powinni zobowiązać się do przestrzegania następujących reguł uczestnictwa:

- deklaracja udziału w Programie i uczestnictwo w zajęciach;
- informowanie o planowanych nieobecnościach;
- zaniechanie stosowania przemocy w kontaktach z członkami rodziny;
- poszanowanie zasady współżycia społecznego;

- wyrażenie zgody na badanie ewaluacyjne na zakończenie Programu i badania monitorujące w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu minimum 3 razy w odstępach co 6 miesięcy.

Nieprzestrzeganie powyższych reguł oraz brak informacji i usprawiedliwienia o 3 nieobecnościach, może spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w Programie. Uczestnicy Programu podpisując kontrakt zobowiązują się do przestrzegania zasad w nim zawartych.

V. Realizatorzy Programu

- Podmioty, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /na zasadach określonych w art. 25 ust. 4/;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, jako jednostka nadzorująca prawidłową realizację Programu we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej /Sądem Rejonowym, Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej/;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie;
- Zajęcia będą prowadzone przez jedną osobę, psychologa lub terapeutę z wyższym wykształceniem, która ukończyła specjalistyczne przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz praktycznych metod oddziaływań psychologicznych i posiada doświadczenie w prowadzeniu zajęć psychologiczno-terapeutycznych oraz pracy ze sprawcami przemocy domowej.

Specjaliści będą spełniać wymogi kwalifikacyjne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy. Program może być prowadzony przez osoby posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii bądź posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika, a w przypadku resocjalizacji - pod warunkiem ukończenia studiów podyplomowych w zakresie psychologii. Prowadzący mogą być również terapeutami lub psychoterapeutami. Ponadto, osoby te powinny posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Dopuszcza się także realizowanie programu przez osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VI. Cel Programu

Cel główny:

- Utrwalenie zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a w konsekwencji zatrzymanie przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

- wzbudzenie wewnętrznej motywacji do zmiany zachowania poprzez analizę przyczyn postępowania i wglądu w mechanizmy zachowań własnych;
- zdobycie oraz/lub pogłębienie przez Uczestników posiadanej wiedzy, w celu powstrzymania się od zachowań przemocowych;
- poprawa zaburzonych przez przemoc relacji z najbliższymi;
- zwiększenie umiejętności społecznych;
- utrwalenie wyuczonych, pozytywnych zmian u absolwentów grupy korekcyjno-edukacyjnej;
- nabycie umiejętności służących do rozwiązywania problemów i konfliktów w rodzinie;
- odkrywanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- rozwój umiejętności związanych dotyczących prawidłowego budowania relacji rodzinnych i partnerskich;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowywaniu bez przemocy;
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych;
- pogłębienie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania.

VII. Harmonogram zadań i formy jego realizacji

- rekrutacja osób chętnych do programu spośród absolwentów grupy korekcyjno-edukacyjnej (grupa do 5 osób);
- realizacja zajęć grupowych Programu psychologiczno-terapeutycznego;
- realizacja spotkań indywidualnych Programu.

Obszary oddziaływań terapeutycznych:

- relacje małżeńskie/partnerskie;
- relacje rodzinne;
- elementy Treningu Zastępowania Agresji;
- powrót do życia społecznego po odbyciu kary pozbawienia wolności;
- kształtowanie umiejętności psychospołecznych (asertywność, rozpoznawanie i wyrażanie potrzeb i uczuć, radzenie sobie ze stresem).

Zakres tematyczny

Zajęcia grupowe dla uczestników programu. Proponowana tematyka zajęć:

- jak zmotywować się do zmiany i utrzymać motywację?
- wprowadzenie elementów Transteoretycznego Modelu Zmiany czyli precyzyjne określenie na jakim etapie jestem i co dalej?
- omówienie znaczenia indywidualnych zasobów w pozytywnej zmianie zachowania, spostrzegania oraz radzenia sobie ze stresem. Analiza zasobów indywidualnych;

- elementy ART (TZA) – Trening Zastępowania Agresji;
- komunikacja interpersonalna i potencjalne zniekształcenia w komunikacji;
- poszukiwanie przyczyn kryzysów małżeńskich/partnerskich i rodzinnych;
- poszukiwanie przyczyn zachowań przemocowych i ich wpływ na komunikację. Prawidłowa komunikacja bez przemocy.

Tematyka zajęć może ulec zmianie w zależności od potrzeb i specyfiki grupy, dotyczy to zwłaszcza:

- czynników wpływających dotychczas oraz aktualnie na relacje w rodzinach;
- poziom samoświadomości i motywacji do podejmowania pracy psychologicznej;
- liczby osób wyrażających gotowość do pogłębionej pracy nad sobą w grupie.

Przewiduje się 5 zajęć dla jednej grupy uczestników (grupa licząca maksymalnie do 5 osób). Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu w wymiarze 2 godzin dydaktycznych.

Przewidziano indywidualne spotkania psychologiczno-terapeutyczne w wymiarze do 10 godzin dla każdego uczestnika programu.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Przeprowadzony program ukończony zostanie poprzez przeprowadzenie ewaluacji skuteczności wśród uczestników programu. Przebieg procesu i jego efekty wobec osób objętych programem, objęte są monitoringiem w trakcie trwania Programu i 3 lata po jego ukończeniu.

Metody ewaluacji i monitoringu:

- ankieta skierowana do uczestników programu i ofiar przemocy;
- obserwacja;
- rozmowa z rodziną i instytucjami udokumentowana notatką;
- wywiad swobodny nieustrukturyzowany.

Ewaluacja jest przeprowadzana na pierwszym spotkaniu oraz na ostatnim spotkaniu poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczestników i ich rodzin. Kryteria ewaluacyjne obejmują m.in. zgodność zawartości merytorycznej Programu z założonymi celami, osiągnięcie założonych celów, oczekiwań uczestników, efektywność Programu.

Wskaźniki oceny Programu:

- Liczba osób, która rozpoczęła Program:
 - z własnej woli;
 - w związku z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”;
 - z innych powodów.
- Liczba osób, które ukończyły Program.

Osoba zgłaszająca się do programu wyraża zgodę na monitoring sytuacji rodzinnej w czasie trwania Programu oraz co rocznie przez trzy lata po jego ukończeniu. Zgoda uzyskiwana jest

przez podmiot realizujący przed rozpoczęciem działań, lub pobierana przez podmiot kierujący i przekazywana podmiotowi realizującemu.

Monitoring prowadzony jest poprzez następujące działania:

- bezpośredni kontakt z uczestnikiem Programu;
- kontakt z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny;
- kontakt z członkami zespołu interdyscyplinarnego / grupy roboczej;
- kontakt z Policją, w celu uzyskania informacji na temat zgłoszeń przemocy domowej lub ich braku;
- wymiana informacji z kuratorem zawodowym lub społecznym na temat osoby biorącej udział w Programie.

Wskaźnik Skuteczności Programu – wyrażany jako liczba osób, które po realizacji Programu, z dniem sporządzenia raportu, nie wróciły do stosowania zachowań przemocowych. Raport opracowywany na bazie przeprowadzonych ankiet przekazywany będzie corocznie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Raport zawiera:

- opis działań;
- zastosowaną procedurę ewaluacyjną;
- informację o liczbie uczestników programu, którzy rozpoczęli i ukończyli Program;
- uzyskane wyniki;
- wnioski.

Wnioski z działań monitorujących i ewaluacyjnych zostaną wykorzystane do przyszłego doskonalenia metod programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Działania ewaluacyjne oraz monitorujące są dokumentowane na piśmie.

IX. Zasady finansowania Programu

Środki na realizację zadań programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową finansowane są z budżetu państwa.

X. Czas realizacji Programu

Program realizowany będzie w latach 2026-2030. Jeden cykl Programu obejmuje pracę z grupą do 5 osób oraz pracę indywidualną z osobami które brały udział w „Powiatowym programie korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030”.

Oddziaływania grupowe oraz spotkania indywidualne z uczestnikami mają charakter zamknięty. Zajęcia oraz spotkania indywidualne odbywają się raz w tygodniu przez 3 miesiące. Udział w Programie jest bezpłatny. Szczegółowy czas realizacji spotkań będzie określany w wyniku porozumienia specjalistów z uczestnikami Programu.

XI. Kryteria ukończenia Programu

- obecność na minimum 80% czasu zajęć;
- powstrzymanie od spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przed spotkaniami oraz na czas ich trwania;
- zaakceptowanie faktu, że uczestnik został zgłoszony do programu jako osoba podejrzana o stosowanie przemocy;
- umiejętność wdrożenia poznanych technik i umiejętności;
- aktywne zaangażowanie w czasie spotkań.

XII. Sprawozdawczość Programu

Informacje o realizacji Programu zostaną przedstawiane Radzie Powiatu w Zamościu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie
ucp
mgr Dominika Czop